

Sygn. akt I KK 399/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lutego 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala (przewodniczący)

SSN Antoni Bojańczyk (sprawozdawca)

SSN Paweł Kołodziejcki

w sprawie **S. T.**,

obwinionego o wykroczenie z art. 116 § 1a pkt 1 k.w. w zw. z § 25 ust. 1 pkt 2a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 maja 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii

po rozpoznaniu w dniu 22 lutego 2023 r. w Izbie Karnej,

na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 5 k.p.k.),

kasacji wniesionej na korzyść obwinionego przez Prokuratora Generalnego

od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze

z dnia 23 września 2021 r., sygn. akt II W 476/21

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w Kamiennej Górze do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

S. T. został obwiniony o to, że w dniu 10 maja 2021 r. o godz. 19.55 w L., woj. [...], na ul. [...], nie stosował się do przepisów porządkowych nakazujących

obowiązek zakrywania ust i nosa przy pomocy odzieży lub jej części, maski, maseczki, przyłbicy albo kasku ochronnego w związku z ogłoszeniem na terenie Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii, tj. o wykroczenie z art. 116 § 1a pkt 1 k.w. w zw. z § 25 ust. 1 pkt 2a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 maja 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze, wyrokiem nakazowym z dnia 23 września 2021 r., sygn. akt II W 476/21, przyjmując, że na podstawie zebranych dowodów okoliczności czynu i wina obwinionego nie budzą wątpliwości, na podstawie art. 93 § 1 i 2 k.p.s.w. uznał obwinionego S. T. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu stanowiącego wykroczenie z art. 116 § 1a pkt 1 k.w. w zw. z § 25 ust. 1 pkt 2a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 maja 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii i za to na podstawie art. 116 § 1a k.w. w zw. z art. 38 k.w. wymierzył mu karę 1 miesiąca ograniczenia wolności, zobowiązując go jednocześnie do wykonywania w tym czasie nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin (*pkt 1*), a także orzekł o kosztach postępowania (*pkt 2*).

Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 21 października 2021 r., wobec niezaskarżenia go przez strony postępowania.

Od powyższego wyroku kasację na korzyść obwinionego wniósł Prokurator Generalny. Zaskarżył go w całości i zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku (*I*) naruszenie przepisu postępowania, tj. art. 93 § 2 k.p.s.w., polegające na rozpoznaniu sprawy obwinionego w postępowaniu nakazowym i wydaniu wyroku skazującego za czyn z art. 116 § 1a k.w. pomimo wynikających z materiału dowodowego wątpliwości co do okoliczności popełnienia przez niego zarzucanego wykroczenia odnoszących się do możliwości zastosowania art. 38 k.w., tj. wątpliwości co do zaistnienia okoliczności umożliwiających nadzwyczajne obostrzenie kary oraz (*II*) naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 116 § 1a k.w. w zw. z art. 38 k.w., polegające na wymierzeniu obwinionemu na podstawie powyższych przepisów za popełnienie wykroczenia z art. 116 § 1a k.w. kary ograniczenia wolności, a zatem kary nieprzewidzianej w tych przepisach.

W konkluzji kasacji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Kamiennej Górze do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego okazała się zasadna w stopniu oczywistym, co uzasadniało jej rozpoznanie i uwzględnienie na posiedzeniu w trybie przewidzianym w przepisie art. 535 § 5 k.p.k. w zw. z art. 112 k.p.s.w.

Autor kasacji słusznie wskazuje, że Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze wydając zaskarżony wyrok w sposób rażąco naruszył wskazane w *petitum* zarzutów przepisy postępowania i prawa materialnego.

Odnosząc się do pierwszego z zarzutów kasacji przypomnieć należy, że zgodne z art. 93 § 2 k.p.s.w., orzekanie w postępowaniu nakazowym możliwe jest jedynie wtedy, gdy okoliczności czynu i wina obwinionego nie budzą wątpliwości. Ziszczenie się wskazanego warunku wymaga zatem dokonania ustaleń, w świetle których zaistnienie czynu zabronionego jako wykroczenia, sprawstwo oraz wina obwinionego nie budzą wątpliwości. Brak owych wątpliwości musi wynikać z załączonych do wniosku o ukaranie, a uznanych przez sąd za ujawnione, materiałów dowodowych. W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że postępowanie nakazowe jest instytucją prawa procesowego, której stosowanie zastrzeżono do najbardziej oczywistych przypadków, gdzie materiał dowodowy istniejący w aktach sprawy jest tak jednoznaczny, że nie nasuwa żadnych istotnych wątpliwości, co do winy i okoliczności popełnienia zarzuconego czynu (por. np. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 23 września 2009 r., IV KK 59/09, LEX nr 524057 i z dnia 4 listopada 2014 r., III KK 143/14, LEX nr 1545148).

Tymczasem, co podnosi Autor kasacji, mając na uwadze załączone do wniosku o ukaranie i ujawnione przez sąd dowody oraz treść wydanego w dniu 23 września 2021 r. wyroku nakazowego, uznać należy, że nie zostały spełnione określone w art. 93 § 2 k.p.s.w. przesłanki do rozpoznania sprawy obwinionego w postępowaniu nakazowym. Załączone do wniosku o ukaranie dowody nie uprawniały bowiem sądu do przyjęcia, że S. T. zarzucane mu wykroczenie z art. 116 § 1a k.w. popełnił w warunkach recydywy wielokrotnej, przewidzianej w art. 38

k.w. Przepis art. 38 k.w., umożliwiający zaostrenie kary poprzez orzeczenie kary aresztu za wykroczenie, które taką karą nie jest zagrożone, wymaga dla jej zastosowania, aby obwiniony był uprzednio co najmniej dwukrotnie ukarany za podobne umyślne wykroczenia i popełnił kolejne w ciągu 2 lat od ostatniego ukarania. Nie ulega wątpliwości, że poprzednie ukarania winny być prawomocne, a przy tym powinny one jako prawomocne wyroki skazujące zapaść przed popełnieniem przez sprawcę kolejnego wykroczenia. Analiza akt sprawy obwinionego S. T. nie dostarcza natomiast jakichkolwiek dowodów potwierdzających fakt jego uprzedniej karalności, a tym bardziej uprawniających do przyjęcia art. 38 k.w. Do wniosku o ukaranie nie załączono żadnych danych z Krajowego Rejestru Karnego, odpisów wyroków, a w treści wniosku wskazano, że według posiadanych przez oskarżyciela informacji obwiniony nie był karany (k. 4 akt sprawy II W 476/21). Również Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze nie wskazał w opisie przypisanego obwinionemu wykroczenia z art. 116 § 1a k.w. okoliczności uzasadniających zastosowanie art. 38 k.w., pomimo, że przepis ten przywołał w podstawie wymiaru kary, choć i ta norma nie mogła stanowić podstawy wymiaru kary ograniczenia wolności.

Autor kasacji dokonując oceny procedowania sądu w oparciu o wynikające z akt sprawy okoliczności i treść wyroku nakazowego niezawierającego uzasadnienia, trafnie wnioskuje, że sąd *meriti* z uwagi na fakultatywność normy z art. 38 k.w. i wskazanie tego przepisu w podstawie wymiaru kary, uznał, że wobec S. T. zachodzą przesłanki do zastosowania art. 38 k.w. i wolą tego sądu było zaostrenie kary za popełnione wykroczenie, czego wyrazem było orzeczenie kary ograniczenia wolności, tj. kary rodzajowo surowszej niż przewidzianych w art. 116 § 1a k.w. kar grzywny lub nagany. Jednakże mając na uwadze, że z akt sprawy nie wynikały żadne okoliczności wskazujące, że obwiniony zarzucane mu wykroczenie popełnił w warunkach recydywy szczególnej, a podstawę wyroku stanowiły jedynie ujawnione dowody dołączone do wniosku o ukaranie (k. 8 akt sprawy II W 476/21), to wobec istniejących w tym zakresie wątpliwości, oczywistym staje się, że nie zostały spełnione określone w art. 93 § 2 k.p.s.w. przesłanki do rozpoznania sprawy obwinionego w postępowaniu nakazowym.

Jeżeli chodzi o drugi zarzut kasacyjny, to i ten zarzut uznać należy za zasadny. Niewątpliwie zaskarżony wyrok nakazowy obciążony jest rażącym i mającym istotny wpływ na jego treść naruszeniem przepisów prawa karnego materialnego, tj. art. 116 § aa k.w., jak i art. 38 k.w. Obwinionemu bowiem, na podstawie powyższych przepisów wymierzono karę ograniczenia wolności, w sytuacji, gdy żaden z tych przepisów nie mógł stanowić podstawy do takiego ukształtowania rozstrzygnięcia co do kary. Wykroczenie przewidziane w art. 116 § 1a k.w. zagrożone jest wyłącznie karą grzywny albo karą nagany. Przepis art. 38 k.w. również nie przewiduje możliwości orzeczenia kary ograniczenia wolności, a umożliwia jedynie wymierzenie kary aresztu. Wymierzona w przedmiotowej sprawie przez sąd *meriti* kara ograniczenia wolności, nie znajduje zatem żadnego uzasadnienia w treści przepisu art. 116 § 1a k.w. i art. 38 k.w., tym samym rażąco narusza ich dyspozycję.

Sumując: wskazane wyżej naruszenie przepisu art. 93 § 2 k.p.s.w. oraz naruszenie przepisu art. 116 § 1a k.w. miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, bowiem doprowadziło w efekcie do wymierzenia obwinionemu dolegliwości z przekroczeniem zakresu, w jakim mogła ona zostać określona. Również wynikające wprost z treści wyroku nakazowego samoistne uchybienie art. 38 k.w. polegające na wymierzeniu kary ograniczenia wolności zamiast kary aresztu (oczywiście przy ew. ustaleniu, że norma ta mogła znaleźć w sprawie zastosowanie), wobec treści art. 110 § 2 k.p.s.w., nie mogłoby być obecnie konwalidowane. Implikowało to konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu w Kamiennej Górze do ponownego rozpoznania, który przeprowadzi w niezbędnym zakresie postępowanie dowodowe i orzeknie zgodnie z dokonanymi ustaleniami.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak na wstępie.